

Naar Kommissionen, og da særlig dens Flertal*) har ment det rettest at begrænse *Antallet af Landsdommere* saa stærkt, som sket er i Udkastet — 29 i Stedet for det tidligere Forslags 61 — er dette først og fremmest grundet paa følgende almindeligere Betragtning:

At skabe flere Dommerembeder end nødvendigt vilde ikke blot være finansielt urigtigt, men ogsaa til Skade for Sagernes Behandling. Den Dommer, hvem der ikke bydes tilstrækkelig Dommergerning, vil jo nemlig ligesom enhver anden, der sættes i en Stilling, som ikke giver tilstrækkeligt Arbejde, have Vanskelighed ved at erhverve den ønskelige Erfaring og Rutine, hans Energi og Interesse vil let slappes, og der vil være en Fristelse for ham til at tillægge Smaating en overdreven Betydning.

Hvor mange Landsdommere der i Virkeligheden vil være Brug for under det ny System, er vanskeligt at sige paa Forhaand. Erfaringen fra de fremmede Lande, hvor mundtlig Procedure kendes, er i saa Henseende ikke til stor Vejledning, da Dommertallet ikke uden videre kan sættes i Forhold til Befolkningstallet, men tillige bestemmes ved mangfoldige andre Omstændigheder (saaledes f. Eks. Afgrænsningen af, hvilke Emner der overhovedet høre under Retternes Omraade, Befolkningens Proceslyst, hvilken Medhjælp der gives Dommerne, og hvor meget af deres

ikke rent dommermæssige Forretninger de kunne overlade til denne, hvilke Krav der antages at kunne stilles til Dommernes Arbejdskraft, hvilket Vederlag der ydes disse o. s. fr.), Erfaringerne paa den ene Side fra Tyskland og Frankrig med deres i Forhold til det her foreslaaede langt større Dommertal og paa den anden Side fra England med dets overordentlig begrænsede Dommertal pege da ogsaa i ganske forskellig Retning. Det eneste nogenlunde sikre Udgangspunkt, man derefter foreløbig kan have, bliver da Erfaringen fra den nu for Tiden her i Landet gældende Ordning; men i saa Henseende maa fremhæves, at der paa Forhaand ikke er nogen Grund til at tro, at der skulde behøves nogen væsentligere Forøgelse af det alt eksisterende Antal Kollegialretsdommere, idet den ny Procesmaade vel kræver langt mere Arbejde af Dommerne i selve Retten end den nuværende skriftlige, men paa den anden Side i sin Helhed er anlagt paa at gøre Proceduren simplere og hurtigere, end den nu for Tiden er.*)

Hertil kommer, at det foreslaaede Antal, hvis Erfaringen skulde vise, at det er for ringe, uden videre Ulempe vil kunne forøges, medens der, naar det hele Procesmaskineri først er sat i Gang med et større Antal Dommere, vanskelig kan foretages nogen Reduktion af Dommertallet.

Et Hensyn, der endvidere taler for at søge Landsdommerantallet begrænset til det strængt nødvendige, er Hensynet til, at Kredsen af de Kræfter, der staa til Raa-

*) Der skal her indskydes den almindelige Bemærkning, at hvad der i selve Udkastene eller i Bemærkningerne til disse fremtræder som Resultat af Kommissionens Overvejelser og Forhandlinger, selvfølgelig ikke er et Fællesresultat i den Forstand, at hvert enkelt Medlem af Kommissionen paa ethvert Punkt fuldt ud har kunnet tiltræde det som Udtryk for hans personlige Opfattelse af, hvad der vilde være det rigtigste og bedste, men kun er et Fællesresultat i den Forstand, at meget deraf er fremkommet som Kompromis eller i Kraft af Flertalsvedtagelser. Naar der paa enkelte Steder i Udkastene eller Bemærkningerne dertil er givet Mindretals-Anskuelser særligt Udtryk, betyder dette derfor kun, at de paagældende Mindretal lægge særlig Vægt paa deres afvigende Meninger angaaende disse Punkter, men ikke, at disse Punkter ere de eneste, paa hvilke der har været Uoverensstemmelse i Anskuelser mellem Kommissionens Medlemmer. Hertil maa dog endnu føjes den Bemærkning, at bortset fra de Punkter, angaaende hvilke der findes dobbelte Forslag i selve Udkastene, kan hvert enkelt Medlem af Kommissionen tiltræde de foreliggende Udkast i deres Helhed som ydende et brugbart Grundlag for en Reform af Retsplejen.

*) Ved Sammenligningen mellem Antallet af Landsretsdommere og det nuværende Antal Overretsdommere (28) maa særlig erindres, at den sjællandske Landsret tillige vil faa en væsentlig Del af Sø- og Handelsrettens og Kriminalrettens Arbejde og paa den anden Side vil blive fri for en Del af den københavnske Overrets Arbejde i dens Egenskab af Hof- og Stadsret. — En Sammenligning mellem Antallet af retskyndige Dommere i samtlige kollegiale Retter, bortset fra Højesteret, under den foreslaaede og under den nuværende Ordning giver følgende Tal:

Den sjæll. Landsret	1+15
Den jydsk-fynske Landsret	1+12
Kjøbenhavns Stadsret	1+20
	<u>3+47=50.</u>

Landsover- samt Hof- og Stadsretten	1+18
Viborg Overret	1+ 8
Kjøbenhavns Kriminal- og Politiret	1+13
Sø- og Handelsretten	1

4+39=43.